

2024

Årligt statusbillede for tilsyn i anklagemyndigheden

Anklagemyndighedens tilsyn med straffesagsbehandlingen skal bidrage til at sikre høj kvalitet, legalitet og effektivitet i behandlingen af straffesager.

Anklagemyndigheden skal gennem sit tilsyn sikre, at straffesagsbehandlingen hos politiet og anklagemyndigheden er faglig korrekt og ensartet, at afgørelser og beslutninger træffes på et objektivt og sagligt grundlag, og at enhver sag behandles så grundigt og hurtigt som muligt i lyset af sagens omfang, karakter og grovhed.

Tilsynet tilpasses det aktuelle risikobillede. Den centrale tilsynsplan danner rammen om anklagemyndighedens tilsynsarbejde. Den er dynamisk og består af generelle tilsynsområder og aktuelle tematilsyn. Desuden udarbejder hver enkelt politikreds og statsadvokaterne en lokal tilsynsplan med henblik på identifikation og opfølgning på lokale risici og udfordringer.

I det følgende gøres status for hovedresultaterne af anklagemyndighedens tilsynsvirksomhed i 2024.

Marts 2025

Tilsynets hovedresultater

Generelle tilsynsområder

- I 2024 har der været et fortsat fokus på sagsbehandlingstiden i straffesagsbehandlingen. Der var i 2024 to mål for sagsbehandlingstider. Et for alle straffesager (180 dage) og et for afsoningssager (165 dage). Sidstnævnte afspejler en prioritering af de mest alvorlige straffesager, som fører til ubetinget frihedsstraf. Målet for alle straffesager blev opfyldt med en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 148 dage (32 dage under målet). Målet for afsoningssager, blev ikke opfyldt, idet den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var på 174 dage (9 dage over målet).
- Domfældelsesprocenten var 88 procent i 2024, og den var dermed inden for målsætningen om en domfældelsesprocent på 90 (+/- 5) procent. Domfældelsesprocenten ligger på niveau med de foregående år. Domfældelsesprocenten siger ikke noget om kvaliteten i den enkelte sag, men tallet kan vise, om der mere systematisk er forhold, som anklagemyndigheden skal være opmærksom på. Det er anklagemyndighedens opfattelse, at en samlet domfældelsesprocent på omkring 90 procent er udtryk for, at der generelt bliver lagt det rigtige snit ved tiltalerejsningen, altså at anklagemyndigheden ikke generelt rejser enten for få eller for mange sager.
- Antallet af varetægtsfængslinger er faldet i forhold til 2023. Det gælder også antallet af varetægtsfængslinger med en varighed på mere end 3 måneder (langvarige varetægtsfængslinger). Varigheden af de langvarige forløb er blevet højere. I 2024 har der ikke været anvendt varetægtsfængsling i isolation.
- Tilsynet med tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år i 2024 har vist, at antallet som de foregående år ligger meget lavt.
- Der blev også i 2024 ført et særskilt tilsyn med sagsbehandlingstiden i voldtægtssager.
- Der var i 2024 et fortsat tilsynsmæssigt fokus rettet mod at nedbringe sagsbehandlingstiden i sager, der skal for Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN-sager).
- Der blev i 2024 gennemført en analyse af brugen af varetægtsfængslinger for at afdække, hvilke faktorer der kan have indflydelse på varigheden af varetægtsfængslingsforløb.
- For at understøtte en ensartet og øget kvalitet i straffesagsbehandlingen er der i 2024 udviklet en ny model til implementering af især ny lovgivning i anklagemyndigheden.

Du kan læse mere om tilsynet med voldtægts- og UKN-sager, analysen om varetægtsforløb samt implementeringsmodellen nedenfor.

Tematilsyn

- Der har ikke i 2024 været iværksat tematilsyn.
- Som led i tematilsynet fra 2022 om udvisningssager ankede statsadvokaterne i tilsynsperioden til landsretterne et større antal byretsdomme, hvor anklagemyndigheden ikke havde fået fuldt medhold i en påstand om udvisning. En opsamling i efteråret 2023 på det foreløbige resultat af de ankede domme viste, at det endnu ikke var muligt at udlede generelle tendenser fra resultatet af afgjorte landsretssager. I 2024 blev hovedparten af de initiativankede

sager afgjort i landsretten og kunne dermed danne grundlag for at udlede eventuelle generelle tendenser og behovet for at iværksætte yderligere tiltag på området. Opfølgningen offentliggøres på anklagemyndighedens hjemmeside i 2. kvartal 2025.

Opsamlinger på gennemførte tematisyn offentliggøres løbende på anklagemyndighedens hjemmeside og kan findes [her](#).

Det lokale tilsyn

- Statsadvokaterne har ansvaret for at føre løbende tilsyn med straffesagsbehandlingen i politikredsene og i National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK).
- Statsadvokaterne har også i 2024 i sager, som blev forelagt eller behandlet af statsadvokaterne i 2. instans, givet feedback til politikredsene og NSK på enkeltsagsniveau med fokus på legalitet og kvalitet.
- De regionale statsadvokater har haft fokus på at give feedback til politikredsene i forbindelse med behandling af klager over påtaleopgivelse, og der er tilsynsmæssigt fulgt op på implementering af retningslinjer og procedurer for behandling af sager om påtaleopgivelse af blandt andet voldtægtssager med henblik på at minimere risikoen for fejl og sikre respektfuld og rettidig underretning af forurettede.
- Statsadvokaterne har fortsat fulgt domfældelsesprocenten i udvalgte politikredse og i NSK og løbende haft dialog med politikredsene og NSK om henlæggelsespraksis og kvalitetssikring i forbindelse med tiltalerejsning.
- De regionale statsadvokater har i det løbende tilsyn med politikredsene haft særligt fokus på sagsbehandlingstiderne i voldtægtssagerne.
- Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet (SSK) har i 2024 i det løbende tilsyn med NSK haft et skærpet fokus på langvarige sigtelser, herunder fremdriften i sagerne.
- Statsadvokaterne har i 2024 fulgt udviklingen i de langvarige varetægtsfængslinger i politikredsene og i NSK tæt, ligesom brugen af varetægtsfængsling, herunder i forhold til at begrænse varigheden heraf, har været genstand for drøftelser ved tilsynsbesøgene i politikredsene og i NSK.
- Statsadvokaterne har også i 2024 fulgt udviklingen i antallet og karakteren af ulovlige indgreb i meddelelseshemmeligheden med fokus på at minimere risikoen for fejl.
- Statsadvokaten i København (SAK) har i 2024 i tilsynet med Grønlands Politi haft fokus på fremdriften i politikredsens indsats for at nedbringe en ophobning af kriminalsager fra distrikterne, på politikredsens arbejde i det specialiserede team med overgreb i nære relationer, herunder overgreb mod børn, voldtægt og psykisk vold, samt på behandlingen af kontrollen med sager vedrørende psykisk syge, mentalt retarderede og personer, der idømmes forvaring.
- I tilsynet med Færøernes Politi har SAK i 2024 haft fokus på kredsens behandling af sager om voldtægt og tilhold, behandling af hvidvaskeefterretninger, brugen af varetægtsfængsling og isolation samt på implementering af lovændringer.
- Statsadvokaterne har tillige godkendt politikredsens og NSK's lokale tilsynsplaner, som i 2024 indeholdt projekter vedrørende bl.a. brugen af varetægtsfængsling med særligt fokus

på retsplejelovens bestemmelse om påvirkningsrisiko, behandling af sager omfattet af Ungdomskriminalitetsnævnensordningen, systematiseret feedback på retsarbejdet, tilsyn med indgreb i meddelelshemmeligheden samt tilsyn med afgørelser truffet i politiet. Færøernes Politis lokale tilsynsplan indeholdt i 2024 bl.a. projekter vedrørende behandling af voldtægts-sager og korrekt underretning af forurettede samt afgørelser og henlæggelsesprocedurer i politiet. Grønlands Politi har i sin lokale tilsynsplan bl.a. haft fokus på sagsbehandlingstider i kriminalsager, på tilbageholdelser og administrativ sagsbehandling.

- Rigsadvokatens tilsyn med de regionale statsadvokater havde i 2024 bl.a. fokus på erstatningssager, herunder i forhold til sagsbehandlingstid samt kvaliteten heraf. Langvarige varetægtsfængslinger i ankesager, udviklingen i antallet af initiativankesager og landsretssager, herunder berømmelsestider, var også genstand for drøftelser. Derudover blev opfølgningen på de igangsatte initiativer i de regionale statsadvokatembeder for påtaleopgivelser af bl.a. voldtægtssager også drøftet. Endelig blev retningslinjerne for en effektiv efterforskning i sager om anmeldt ulovlig magtanvendelse over for personer, der er frihedsberøvede og praksis på området for tilladelser til anteciperet afsoning drøftet. Rigsadvokaten har endvidere godkendt statsadvokaternes lokale tilsynsplaner, der har haft fokus på kvaliteten i klagesagsbehandling, initiativankesager, tilsynet med sager om melde-, opholds-, og underretningspligt (MOU-sager), den interne og eksterne videndeling samt kvaliteten i afgørelser i sager fra Den Uafhængige Politiklagemyndighed.
- Rigsadvokatens tilsyn med SSK var i 2024 bl.a. koncentreret om langvarige varetægtsfængslinger i ankesager og SSK's udarbejdelse af feedback-notater i alle større ankesager. Derudover blev SSK's tilrettelæggelse af tilsynet med NSK drøftet. Rigsadvokaten har endvidere godkendt SSK's lokale tilsynsplan, der har haft fokus på bistand til politikredsene i forhold til håndteringen af straffesager om overtrædelse af skattelovgivningen samt bistand til komplicerede økonomiske straffesager, kvaliteten i ankemeddelelser samt håndtering af erstatningssager.

For yderligere information om anklagemyndighedens tilsynsarbejde henvises til [anklagemyndighedens hjemmeside](#).

Initiativer og udviklingstiltag

Anklagemyndigheden arbejder fortsat ud fra en strategisk tilgang til tilsynsvirksomheden, som skal bidrage til et skærpet fokus på væsentlige forhold og risikofaktorer samt sikre, at der tidligt identificeres og tages hånd om de væsentligste udfordringer.

Det høje tempo i lovgivningsarbejdet og en stadig mere kompleks straffelovgivning stiller store krav og udfordrer anklagemyndighedens mulighed for at sikre en ensartet implementering og kvalitet i straffesagsbehandlingen. Anklagemyndigheden udviklede derfor i 2024 en implementeringsmodel med tydelige processer for arbejdet med implementering af ny lovgivning mv., retningslinjer for samarbejdet om implementeringsopgaven og implementeringstværværktøjer. Modellen sikrer endvidere, at der tidligt i implementeringsprocessen er fokus på relevant opfølgning og tilsyn i relation til det konkrete lovgivningstiltag. Du kan finde og læse mere om implementeringsmodellen [her](#).

Det skærpede tilsyn med sagsbehandlingstiden i voldtægtssager i 2024 havde fokus på, at politikredsene fortsat behandler voldtægtssager hurtigt og så vidt muligt inden for 160 dage, da voldtægtssager, der fører til domfældelse, typisk vil resultere i ubetingede straffe. I den forbindelse har der i tilsynet være øget opmærksomhed på alderen af de verserende voldtægtssager.

Som led i et fortsat styrket fokus på sagsbehandlingstiden i UKN-sager afholdt de regionale statsadvokater i 2024 et seminar for nøglepersoner i politi og anklagemyndighed, der står for behandlingen af UKN-sager, med henblik på at udlede og dele læringspunkter. Rigsadvokaten iværksatte også i 2024 et initiativ, så behandlingen af UKN-sager indgår i de lokale tilsynsplaner i 2025 i de politikredse, hvor der er udfordringer, hvor fokus er på både sagsbehandlingstiden og årsagerne til manglende overholdelse af målsætningen herfor. Endelig har Rigsadvokaten - som Rigspolitiet - fokus på efter behov at drøfte UKN-sagerne på møder i koncernledelsen.

I 2024 blev der som et led i anklagemyndighedens mål- og resultatplan bl.a. gennemført en specialiseret dataindsamling på varetægtsfængslingsområdet. Disse data blev – sammen med en række andre oplysninger – bearbejdet med henblik på at kunne indgå i en samlet analyse af baggrunden for varigheden af varetægtsforløb. Herudover har der været holdt månedlige møder (frem til oktober 2024) med politikredsene, NSK og statsadvokaterne med et skærpet fokus på anvendelsen af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3 om påvirkningsrisiko. Analysen er offentliggjort på anklagemyndighedens [hjemmeside](#). Rigsadvokaten vil i 2025 følge op på analysen gennem retningslinjer og understøttende produkter for at sikre et fortsat fokus på anvendelsen af varetægtsfængsling.

For at kunne gribe ind på områder, hvor der er udfordringer eller potentiale for forbedringer, mødes Rigsadvokaten og statsadvokaterne hvert kvartal for i fællesskab at analysere data og identificere hovedtendenser i udviklingen i politikredsene. Det drøftes herunder, om der er tendenser, som giver anledning til yderligere opmærksomhed og eventuel iværksættelse af tilsynsmæssige tiltag. I 2024 har der på møderne bl.a. været fokus på sagsbehandlingstiden i voldtægtssager, UKN-sager og langvarige varetægtsfængslinger samt på politikredsenes behandling af sager om digitale sexkrænkelser og seksuelt misbrug af børn.

I 2024 ophørte Rigsadvokaten med at udgive den årlige udtalelse om tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år, og ansvaret for den nærmere tilrettelæggelse af indberetningsordningen samt den tilsynsmæssige indsats på område overgik til statsadvokaterne.

Rigsadvokatens bemærkninger

Der har i 2024 været et fortsat fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden i straffesager som led i videreførelsen af flerårsaftalen 2021-2023 for politiet og anklagemyndigheden, samtidig med at den lokale anklagemyndighed har mødt mere i retten.

Det er Rigsadvokatens vurdering, at anklagemyndigheden i 2024 har arbejdet målrettet og effektivt med straffesagsbehandlingen.

Rigsadvokaten finder samlet set, at resultaterne af tilsynet i 2024 har været tilfredsstillende.